

KINH NGHIỆM CHO VIỆT NAM TỪ TÁI CẤU TRÚC CÁC NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI TẠI HÀN QUỐC VÀ TRUNG QUỐC

ThS. Bùi Khắc Hoài Phương
Trường ĐH Quảng Bình

Tóm tắt: Tái cấu trúc nền kinh tế Việt Nam mà trọng tâm là tái cấu trúc hệ thống ngân hàng thương mại (NHTM) đã trở nên cấp bách và cần thiết nhằm mục tiêu đảm bảo hoạt động an toàn, bền vững của các tổ chức tín dụng từ đó góp phần ổn định nền kinh tế vĩ mô, định hướng phát triển nền kinh tế với cơ cấu hợp lý, nâng cao chất lượng, hiệu quả tăng khả năng cạnh tranh. Bài viết phân tích về quá trình tái cấu trúc hệ thống các NHTM tại Hàn Quốc, Trung Quốc và rút ra một số kinh nghiệm về tái cấu trúc hệ thống NHTM Việt Nam.

Từ khóa: Nợ xấu, kinh nghiệm tái cấu trúc ngân hàng.

Đặt vấn đề

Với sự phát triển nhanh về quy mô hoạt động, về tài sản cũng như tính đa dạng và chất lượng sản phẩm, dịch vụ tăng lên đáng kể, hoạt động của ngành Ngân hàng đã có những đóng góp quan trọng đối với sự nghiệp phát triển kinh tế đất nước. Thông qua kênh tín dụng, hệ thống ngân hàng là nguồn cung vốn chủ yếu cho nền kinh tế (giai đoạn 2007-2011 tăng trưởng tín dụng bình quân gần 33%). Trong những năm trước đây, nhiều ngân hàng đã đẩy mạnh cho vay, tạo ra nguồn cung tín dụng lớn. Khi nền kinh tế gặp khó khăn, các doanh nghiệp đầu tư không hiệu quả phải thu hẹp hoạt động, thậm chí phải đóng cửa đã làm gia tăng nợ xấu của hệ thống ngân hàng.

Mặt khác, tuy phát triển về quy mô hoạt động, nhưng lợi nhuận của ngành Ngân hàng giảm sút qua các năm gần đây. Theo báo cáo tài chính của các NHTM năm 2011, chỉ có một số NHTM lớn có hiệu quả sinh lời cao, ROE của các NHTM thuộc nhóm 1 đạt từ 16-29% và tỷ lệ ROA dao động từ 1,29-1,92%. Các NHTM thuộc nhóm 2 và 3 có tỷ lệ ROE trong khoảng 6-15% và chỉ có một vài ngân hàng thuộc nhóm này có ROA từ 1% đến hơn 2%, số còn lại dưới 1%. Vấn đề thanh khoản của toàn hệ thống đã dồi dào và được cải thiện tuy nhiên

tín dụng tăng trưởng ở mức thấp nhất trong 5 năm trở lại đây. Tình hình trên phản ánh khó khăn của hệ thống ngân hàng. Để nâng cao hiệu quả hoạt động của toàn hệ thống vấn đề cấp bách cần xử lý là phải tái cấu trúc lại hệ thống ngân hàng.

Bài viết nêu lên những nội dung chính trong chương trình tái cấu trúc tại Hàn Quốc và Trung Quốc từ đó rút ra một số kinh nghiệm đối với quá trình tái cấu trúc nền kinh tế mà trọng tâm là tái cấu trúc hệ thống NHTM Việt Nam.

Quá trình tái cấu trúc hệ thống ngân hàng của Hàn Quốc và Trung Quốc

Hàn Quốc – Quốc gia tiến hành tái cấu trúc toàn diện hệ thống ngân hàng

Quá trình tái cấu trúc hệ thống ngân hàng của Hàn Quốc được thực hiện sau cuộc khủng hoảng tài chính tiền tệ châu Á năm 1997 gần kết thúc. Trước đó, nhiều ngân hàng đã phát triển nhanh chóng về thị phần, đầu tư dàn trải, gia tăng lợi nhuận kinh doanh, chưa thực sự đánh giá đúng mức độ rủi ro. Trong và sau khủng hoảng nền kinh tế suy thoái nghiêm trọng, chất lượng tài sản giảm, nợ xấu tăng lên. Chính phủ Hàn Quốc đã thực hiện chương